

De Omroeper

Informatieblad
van de
**Evangelisch - Lutherse
Gemeente
Zutphen**
(preekplaatsen Zutphen en Tweekelo)

32^e jaargang, nr. 1
februari- maart 2012

Van de redactie

Het is dan toch weer gelukt om een nieuwe Omroeper bij u op de mat te laten vallen, met dank uiteraard aan de "harde kern" van bladvullers. Een mooie meditatie van onze "tussendomee", allerlei nieuws uit onze beide preekplaatsen, leuke verhalen over voorbije gebeurtenissen, een indrukwekkende ontmoeting die ds. Ger Griffioen had, en nog meer stof om ons op te bezinnen. En tja, er was geen ontkomen aan, ook anderhalve bladzijde synode-leed, waar we de laatste tijd veel over horen, maar waarvan geen enkel gewoon gemeentelid weet wat er nu werkelijk aan de hand is. Nou, dat weet u na het lezen hiervan ook niet en dat is maar goed ook. Laten we onze energie maar steken in al die mooie dingen die in de plaatselijke gemeenten gebeuren en in de inspirerende ontmoetingen die de landelijke lutherse bonden en werkgroepen met een vaste regelmaat organiseren. En heeft u energie over, vergeet dan vooral niet even goed het bericht van de kerkenraad en de twee advertenties op de laatste bladzijden te lezen (en het liefst ook hierop te reageren). Veel leesplezier gewenst!

Coby Aartsen

Tussentijd

Onze vorige predikant is met emeritaat, de komende staat in de startblokken en in de tussentijd gaat het meeste gelukkig zo normaal mogelijk door. Dat bracht mij op het idee om in deze meditatie even stil te staan bij het verschijnsel *tussentijd*.

Wat doet een mens zoal in de tussentijd? Heel wat: even koffie zetten, even de hond uitlaten, even dit en even dat... Soms wordt dat *even* een doel op zich, wat als *even* begon kan behoorlijk uit de hand lopen, terwijl andersom de beste ideeën voor een wat uitgebreidere klus vaak toch gewoon *tussendoor* opborrelen, bij het koffie zetten enz. Heel belangrijk dus, die tussentijdjes, ze vormen de onmisbare schakels tussen onze dagelijkse bezigheden. En bovendien, alles wat je zo tussendoor gauw even doet is mooi meegenomen, het kan je later een hoop tijd besparen.

Zo hangt ons leven aan elkaar van de tussentijden, ja, in feite is heel ons leven één grote tussentijd – tussen onze geboorte en ons overlijden, tussen die twee jaartallen die t.z.t. achter onze naam komen te staan. En in die tussentijd proberen we er het beste van te maken. Met vallen en opstaan, met mooie momenten en minder mooie, afhankelijk o.a. van de wieg waarin je in welk tijdsgewricht terecht kwam en van de mensen die je pad kruis(t)en, met wie je iets deelde of deelt.

Ook liturgisch gezien leven we altijd in een tussentijd, op dit moment tussen Kerst en Pasen, of nog iets meer toegespitst: tussen Epifanie en Veertigdagentijd. Op de adem van het kerkelijk jaar surfen we zo van het ene hoogtepunt naar het andere, echter niet zonder door de diepe dalen van lijden en dood heen te gaan, aldus de chronologie van Jezus' leven volgend. Maar is dat wel de goede volgorde? Moet het niet eerder andersom zijn: het meest overweldigende van Jezus' leven is toch zijn dood, of liever gezegd: de overwinning daarop, Pasen! Daar is toch alles mee begonnen en van daaruit gaat het verder. Wat ik maar even wil zeggen: niet Kerst, maar Pasen is het begin van het kerkelijk jaar.

De vroege kerk heeft dat beter begrepen dan de vrome lieden die in 1589 het pas in de 4^e eeuw ingestelde Kerstfeest aanwezen als kerkelijk nieuwjaarsfeest. Zo legden zij op Jezus' geboorte een veel zwaarder accent dan bijvoorbeeld de evangelisten deden. Als zij over Jezus schrijven, doen ze dat niet met zijn geboorte als uitgangspunt, maar vanuit zijn dood en opstanding. Niet van voren naar achteren, maar precies andersom van achteren naar voren. Met hem gaat immers alles op z'n kop, dat toonde hij tijdens zijn leven al overtuigend aan en met zijn dood en opstanding al helemaal! Wat er in *díe* tussentijd gebeurd is, in de tijd tussen zijn dood en opstanding, dat gaat ons verstand te boven, maar ons geloof zegt ons dat hij de dood toch maar mooi het nakijken heeft gegeven...

Over dit alles valt natuurlijk veel meer te zeggen, dit waren zomaar wat flarden, gewoon even, in de tussentijd, neergeschreven, genoeg in elk geval voor deze meditatie. IJda de Mol-Buizert.

Van Twentse bodem

Weer ontviel ons een gemeentelid: op 11 januari overleed mw Elsa Jäger-Konnerth, op de hoge leeftijd van 93 jaar. Een heel stuk Europese geschiedenis droeg zij met zich mee: geboren in 1918 in het Hongaarse deel van Roemenië werd zij door grensverschuivingen eerst Hongaars, daarna Oostenrijks staatsburger, om vervolgens door haar huwelijk ergens in de vijftiger jaren in Hengelo neer te strijken. Daar duurde het niet lang of zij trad met haar man toe tot de prille lutherse gemeente aldaar, waarin zij jarenlang diaken is geweest. Een intelligente vrouw, die helaas met steeds meer lichamelijke afbraak te maken kreeg, eerst verloor zij nagenoeg heel haar gezichtsvermogen en later liet ook haar geheugen het steeds meer afweten, waardoor contact moeizaam werd. Wij zijn haar dankbaar voor wat zij voor de gemeente betekend heeft en condoleren haar dochter Liana en kleinzoon Florian met dit verlies. De dienst bij de crematie werd geleid door ds Jacques Bras.

Als het goed is, zit Ans Wolff op dit moment weer op haar oude adres. Dat heeft echter heel wat voeten in aarde gehad. Eerst betekende dat alles ontruimen en ergens 'opgehokt' zitten tussen verhuisdozen en op provisorisch meubilair, dan denk je een gerenoveerd pand te betrekken maar dat leek helemaal nergens naar. Droefheid en nog eens droefheid. Hopelijk is het grootste leed inmiddels geleden, maar vergeten is het nog lang niet! Toch maar een kleine felicitatie?? Ik durf het nauwelijks op te schrijven...

Wat de komende diensten betreft: aangezien Aam en Gerrit binnenkort voor zes weken naar hun kinderen in Namibië vertrekken, hebben we twee keer een organistenprobleem. Daar is gelukkig een oplossing voor bedacht: op 12 februari komt Hans, mijn man, mee en op 11 maart zal niemand minder dan Willem Mesdag uit Delden het orgel bespelen. Misschien een reden om eens een keer extra te komen? Zelf heb ik voor die dag andere plannen, uw voorganger zal dan zijn ds Louisa Vos uit Zutphen; in die dienst zal ook het Heilig Avondmaal gevierd worden.

Dit leek mij wel het belangrijkste voor dit keer. Uiteraard voor u allen een hartelijke groet, van huis tot huis, van uw predikant
IJda de Mol-Buizert.

Van de kerkenraad

Gesprek kinderkerk

Er heeft een gesprek plaatsgevonden met de coördinator van de kinderkerk en bloemengroep mw. Wannee-van Bosbeek. Allereerst kwam de bloemengroep aan bod. Doel van de bloemengroep is jonge ouders op basis van thema's in het kader van geloofsopvoeding verder te helpen. Daarnaast is er ook ruimte om zaken die deze groep bezighoudt met elkaar te delen. Er zijn nu ongeveer 9 moeders en een vader. Een deel komt regelmatig en een deel komt minder frequent. Met behulp van mw. Boven van Lava wordt het programma ingevuld. De projectsubsidie voor de bloemengroep is nog tot en met 2012 geborgd. In de tussentijd zal gekeken worden op welke wijze het project mogelijksterwijze verlengd kan/moet worden.

Vervolgens werd ingezoomd op de kinderkerk. De groep van de kinderkerk bestaat uit ongeveer 10 kinderen. Het leeftijdsverschil is nogal groot (3 tot 13 jaar.) Het is moeilijk om een programma voor één groep te maken. Het idee is nu de groep te splitsen in een crèche groep en een jeugdgroep. Er zijn in het gemeentecentrum twee ruimten die daarvoor te gebruiken zijn. Met de ouders is binnenkort een avond over de invulling. Daarnaast zullen met name de oudere kinderen allerlei taken kunnen doen in de kerk. Daarvoor heeft mw. Wannee-van Bosbeek een formulier ontwikkeld. De bedoeling is om hierover ook met de ouders afspraken te maken.

Stille Week

Dit jaar zal de Stille Week worden voorbereid door een werkgroep bestaande uit de cantor, de organist en wat gemeenteleden o.l.v. ds. Günther uit Deventer. De Stille Week valt dit jaar in het begin van de maand april. Het is een belangrijk onderdeel van de liturgische vieringen. Door deze opzet wordt meer betrokkenheid gecreëerd en het zou goed zijn als door deze vorm van voorbereiding ook meer gemeenteleden aan de bijzondere vieringen van de Stille Week gaan deelnemen.

Stiltecentrum

In de Adventstijd heeft de kerk op een paar zaterdagen als stiltecentrum dienst gedaan. Uit de gehouden evaluatie bleek dat er voldoende draagvlak is om door te gaan. Op de zaterdagen zijn er mensen geweest die gebedsintenties hebben achtergelaten, die op de aansluitende zondagen door de voorgangers zijn uitgesproken in de voorbeden. In de paastijd zal deze activiteit worden voortgezet.

Actie Kerkbalans

Bij deze Omroeper zullen de stukken van de Actie Kerkbalans met de jaar-begroting 2012 worden meegestuurd. De kerkrentmeester zal dit verder toelichten

Gemeentevergadering

De invulling van de gemeente-vergadering van 29 januari is aan de orde geweest. Nu de subsidieaanvraag is goedgekeurd en ds. Vos in de opvolging van ds. Bras zal voorzien, is het van belang om van de gemeenteleden suggesties en wensen te krijgen wat betreft de invulling. Dit zal worden gedaan aan de hand van de vijf thema's eredienst, pastoraat, diaconaat, jeugdwerk en vorming en toerusting.

Gesprek PG Zutphen

Jaarlijks vindt er een gesprek plaats met de PG Zutphen. Doel van het gesprek is ontwikkelingen met elkaar te delen en kijken waar raakvlakken zijn. Nu aan beide zijden mutaties in de predikantenbezetting hebben plaatsgevonden, zal dit zeker ook onderwerp van gesprek zijn. Voor ds. Vos is het een mogelijkheid om nader kennis te maken met de PG Zutphen.

Situatie landelijke synode

Door langdurig verstoorde verhoudingen binnen de synode is deze - totdat er nieuwe

verkiezingen kunnen plaatsvinden - in een status van non-actief gesteld. De heer Azink schrijft hier verderop in de Omroeper over, vanuit zijn synodelidmaatschap.

Kerkenraadsleden gevraagd

Dhr. Vellekoop is per januari ambtsdrager met een bijzondere opdracht geworden. Dhr. Azink zal hem daarin zal volgen in mei van dit jaar. Dit houdt in dat het takenpakket verandert en wordt beperkt en deze ambtsdragers meer op afstand van de kerkenraad komen te staan. Dit houdt wel in dat de vaste formatie met twee mensen krimpt. Om de lopende zaken maar ook nieuwe initiatieven goed te kunnen ondersteunen is het dringend nodig dat er aanvulling komt. Gemeenteleden die interesse hiervoor hebben, wordt bij deze gevraagd zich te melden bij de voorzitter mw. Petersen.
Gert Aartsen

Van de bloemengroep

“Over engelen en gebeden”

Sinds Coby Aartsen, als moeder van de moedergroep (en van 1 vader) grootmoeder werd, is het stil bij de Nieuwe Bloemen. Zij was altijd een zeer inspirerende bron en een luisterend en uitnodigend oor voor iedereen. Cornelia heeft haar taak als coördinator overgenomen en daar zijn we heel blij mee. Maar bij deze willen we Coby bedanken voor al haar liefde, inzet en warmte die ze aan ons gaf. Ze wordt gemist!
Als blijk van blijvende verbondenheid maakten we een engeltje voor haar, voor onszelf en voor Jacques Bras. Onder leiding van Carla van Boven, consulent van LAVA-jeugdwerk uit Arnhem, maakten we deze engel van kamband en gouddraad.
We gaven ieder onze eigen engel een boodschap mee en bedachten ons welke boodschap we zelf graag zouden krijgen. In de christelijke traditie zijn engelen boodschappers, zoals de engel die de aankondiging van de geboorte van Jezus aan Maria bracht.
Daarom maakten we ook de engel in de adventsperiode en konden we symbolisch thuis, met onze kinderen, de engel boven de kerststal laten neerdalen. De engel die het Kind naar de aarde droeg. We lazen het geruststellende engelengebed, veertien engelen, een oud katholiek gedichtje:

’s Avonds als ik slapen ga,
Volgen mij veertien engelen na.
Twee aan mijn hoofd en twee aan mijn voet,
Twee rechts, twee links, zo is het goed.
Twee om mij toe te dekken,
Twee die me ’s morgens wekken,
Twee die me wijzen
Naar ’s hemels paradijzen.

Morgen vroeg als ik weer opsta,
Mijn engelbewaarder gaat waar ik ga.
Waarheen de dag mij ook voeren zal,
Hij is bij mij en beschermt het al.
In leed en in gevaren
Zal hij mij steeds bewaren.
Lieve engel zoet,
Zo is het goed.

In het nieuwe jaar zijn we ook al weer bij elkaar gekomen en wel op 11 januari. Carla had een enorme berg kinderbijbels en gebedenboeken op tafel gelegd. Er zijn veel verschillen in deze boeken, maar ook overeenkomsten. Ieder heeft zo zijn eigen voorkeur en ook zijn/haar idee welke stijl het best bij je kind past of wat je hem of haar wil meegeven.

Carla haalde er een prachtig gebedenboek tussenuit, net uitgegeven, en in het bezit van bureau LAVA. De titel luidt: “GOD DIE ’T GRASSPRIETJE BEDACHT” geschreven door Iny Driessen. Hieronder het voorwoord van dit boek, wat we allemaal prachtig vonden!

Christenen leven in de overtuiging dat hun weg door het leven geen tocht is in het wilde weg. Zij geloven dat ergens een God is, een Iemand, die zorg voor hen draagt, die begaan is met de wereld waarin zij van Hem mogen leven. Zij geloven in de God van Jezus Christus, die zich Vader laat noemen, en wel "de tederste van alle moeders" (Therese van Lisieux). Tot deze God, meer vader en moeder dan wij ooit kunnen zijn, richt dit gebedenboek voor kinderen en biddende gezinnen zich. In dankbaarheid, in geloof en vertrouwen. Nu en dan in angst en twijfel. Waarom niet?

De gebeden werden geschreven op verschillende tijdstippen, op verschillende plaatsen en door heel verscheiden mensen: kinderen en heiligen, wijzen en zoekers, bisschoppen en dichters, vaders, moeders, priesters en religieuzen. Kortom, door de grote familie van God. Bovenal is het boek gegroeid in het hart van ons gezin en van onze gemeenschap met de Karmelietessen. Moge dit boek je dichter brengen bij die lieve God van ons, die groter is dan wij ooit kunnen uitzeggen of schrijven, die ons bij de hand neemt en thuis brengt bij Hem.

Tot zover dit boek met zijn schitterende illustraties....We probeerden ook zelf te formuleren wat bidden voor ons betekent. We kwamen uit op dat het werkt als het zuiveren van je ziel, aan het lucht geven aan wat zwaar voor je is. Zonder daarbij te verwachten dat er direct een oplossing voor is. Hiermee hebben we deze avond besloten en 15 februari hopen we weer bij elkaar te komen.

Bertien Loman

Evangelisch-Lutherse synode.

U hebt de laatste maanden vast wel eens gedacht: "Bestaat onze synode nog wel, we horen en niets van?" Ja, de synode bestaat nog en het klopt dat u de laatste tijd vrijwel niets van de synode hebt gehoord. Er zijn in 2011 naast de reguliere vergaderingen een aantal extra vergaderingen geweest. Er is wat afvergaderd om het maar heel kort samen te vatten.

Waarom hebt u daar niets van gehoord? Omdat alle vergaderingen besloten waren en uit besloten vergaderingen niets naar buiten gebracht mag worden, tenzij er een persbericht wordt uitgegeven. Steeds maar weer vergaderen in een besloten zitting doe je niet zo maar en is ook helemaal niet leuk, plezierig, of hoe je dat ook maar wilt omschrijven. En al helemaal niet opbouwend.

Op 17 december jl. is de Evangelisch-Lutherse synode voor het laatst in 2011 bij elkaar geweest. Na afloop van die zitting is een persbericht uitgegeven. In het persbericht staat, naar mijn mening duidelijk, wat er in de synode aan de hand is en voor welke oplossing is gekozen. Het persbericht opgesteld door de PKN is hieronder opgenomen.

Taken Evangelisch-lutherse synode tijdelijk overgedragen aan interim-bestuur

(Persbericht PKN, 17-12-2011, 16:50)

De evangelisch lutherse synode in de Protestantse Kerk in Nederland heeft besloten dat de synode een onherroepelijk non-actieve status zal krijgen tot het einde van de zittingsduur van de huidige synode. Daarnaast werd besloten tot die tijd een interim-bestuur aan te stellen.

Dit interim-bestuur heeft als voornaamste opdracht een voorstel voor een huishoudelijk reglement op te stellen en nieuwe verkiezingen voor de evangelisch-lutherse synode voor te bereiden en ook te werken aan herstel van verhoudingen. Het interim bestuur zal bestaan uit vijf lutherse leden van de Protestantse Kerk, twee adviserende leden uit de breedte van de Protestantse Kerk en een vertegenwoordiger van de Lutherse Wereld Federatie (LWF).

De evangelisch-lutherse synode heeft deze besluiten genomen op basis van een advies van het Generale College voor de Visitatie. In verband met de tussen en in de synode en synodale commissie gerezen moeilijkheden, waardoor de verhoudingen al langere tijd niet goed werkbaar waren, heeft het generale college op verzoek van het moderamen van de generale synode een buitengewone visitatie gehouden.

Eerdere pogingen om de situatie onder andere door externe begeleiding te veranderen hadden niet het gehoopte effect.

Het generale college constateerde na deze visitatie dat er nauwelijks nog sprake was van een functionerend bestuur. Dit op grond van ernstige zakelijke en persoonlijke verschillen in en tussen de synode en de synodale commissie.

De evangelisch-lutherse synode en het moderamen van de generale synode van de Protestantse Kerk hopen dat de genomen maatregelen een positieve uitwerking hebben, ook in het belang van de inbreng van de lutherse traditie in de Protestantse Kerk.

In het persbericht is sprake van een interim-bestuur. Op 12 januari is de samenstelling van dat bestuur door middel van een brief ondertekend door de scriba van het moderamen van de generale synode aan alle belanghebbenden bekend gemaakt. De brief is hieronder opgenomen. U bent allemaal op de hoogte van de laatste stand van zaken.

Wij hebben u eerder bericht over de problematiek in de Evangelisch-Lutherse Synode en haar Synodale Commissie. Op 11 december jl. heeft de Evangelisch-Lutherse Synode besloten zich een non-actieve situatie toe te kennen en heeft het moderamen opgedragen een interim-bestuur van lutherse leden in te stellen, aangevuld met twee adviserende leden vanuit de Protestantse Kerk en één vanuit de Lutherse Wereld Federatie.

Intussen zijn de leden van dit interim-bestuur benoemd. Het betreft de volgende personen:

Mw. ds. A. Groeneveld

Dhr. W. Littel sr.

Dhr. ing. H. Oosterveer

Mw. M. van der Werf

Prof. Dr. Ir. M. Wessel (voorzitter)

De adviserende leden zijn:

Ds. J. Stelwagen

Mw. mr. drs. G.H. van der Waaij

Een adviserend lid van de LWF moet nog worden toegevoegd. Over de opdracht die aan dit interim-bestuur is gegeven, bent u reeds geïnformeerd. Wij vertrouwen erop dat dit interim-bestuur deze opdracht met goede moede moed zal aanvangen en tot een goed einde zal brengen.

Het interim-bestuur is tot aan het einde van de zittingstermijn van de leden van de huidige Evangelisch-Lutherse Synode en het begin van de zittingstermijn van een nieuwe afvaardiging het bevoegde gezag voor de Evangelisch-Lutherse Synode en haar adviesorganen. Dit betekent dat alleen zij die door het interim-bestuur hiervoor gevraagd worden werkzaamheden kunnen en mogen verrichten in naam van de Evangelisch-Lutherse Synode en haar adviesorganen. Mededelingen en andere informatie de Evangelisch-Lutherse Synode betreffende worden daarom uitsluitend verricht door het interim-bestuur of door het interim-bestuur aangewezen personen.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Wij vragen u het werk van het interim-bestuur in uw voorbede te gedenken.

Dr. A.J. Plaisier, scriba PKN

G. Azink

Plaatsvervangend lid Evangelisch-Lutherse Synode.

Nieuwe opzet kindernevendienst

Door de ouders van de kinderen die nu gebruik maken van de kindernevendienst en de catechese is juni 2011 geopperd een andere opzet te hanteren. Het is momenteel moeilijk het alle kinderen naar de zin te maken tijdens de kindernevendienst door de grote leeftijdsverschillen. Een flinke uitdaging voor de leiding ook! Daarom is er een plan bedacht, in samenwerking met ds. Vos, ouders en huidige kinderkerkleiding, wat besproken is in de kerkenraad. Hiermee gaan we begin februari starten. Hieronder de plannen:

- ⤴ De lezing / het thema waar in de kindernevendienst mee gewerkt wordt, wordt door de predikant in de kerk aan de kinderen verteld. De predikanten krijgen in de brief over de viering de vraag iets voor te bereiden.
- ⤴ Voor de jongere kinderen blijft er wekelijks (met uitzondering van schoolvakanties) een kinderkerk. Omdat voor deze groep een vaste structuur prettig is (gesprek/verhaal aan het begin, daarna tekenen / knutselen en/of spelen), kost het leiden van deze groep nauwelijks voorbereidingstijd. Jeugdigen kunnen ook assisteren bij deze groep. Voor deze bijeenkomsten is nieuwe leiding gewenst! We hopen dat door de homogeneren groep en niet of nauwelijks voorbereiding meer mensen enthousiast worden om dit op te pakken!
- ⤴ Voor de oudere kinderen komt de mogelijkheid taken in de kerk te doen, zoals collecteren en het assisteren van de koster. De kinderen kunnen zo dingen doen die aansluiten bij hun leeftijd en een overgang bieden naar het bijwonen van de kerkdiensten. De koster heeft een lijstje met de namen van de kinderen en wat zij aangegeven hebben leuk te vinden om tijdens de dienst te doen. Bij een catechese zouden bepaalde taken toegelicht kunnen worden (hoe te doen, maar ook waarom dingen gebeuren).

- ⤴ De catechese wordt binnenkort opgepakt door ds. Vos. Hierin kunnen ook de taken in de kerk aan bod komen.
- ⤴ Twee keer per maand (met uitzondering van schoolvakanties) zal een jeugdkerk plaatsvinden. Dit zal soms gebeuren in de vorm van een echte viering voor de jeugd, mogelijk gedurende de hele dienst of zonder terugkomst in de dienst. De leiding krijgt hier 30 januari een training voor van Carla Boven, medewerker van bureau Lava. Deze vieringen kunnen mogelijk afgewisseld worden met het voorbereiden van collectes / uitvoeren van acties.

Zoals u begrijpt vraagt deze nieuwe opzet om meer leiding! Want twee keer per maand is er een dubbele bezetting nodig. De aankomende maanden is dit in het rooster nog niet

mogelijk, maar we hopen dat er zich zo spoedig mogelijk mensen melden die kinderkerk en/of jeugdkerk zouden willen leiden of bij een van beide willen assisteren.

In mei zal in een vergadering de nieuwe opzet worden geevalueerd.

Voor informatie en aanmelding als leiding van kinderkerk en/of jeugdkerk kunt u zich richten tot ondergetekende.

Vriendelijke groeten Cornelia Wannee, 0575-515233, cornelie@wannee.nl

Jan gaat vreemd....

Zo af en toe heeft onze organist Jan de Ruiter een vrije zondag en wordt het orgel bespeeld door onze andere Jan. De benaming "vrije zondag" is maar betrekkelijk. Een aantal zondagen is Jan namelijk gast-organist in de Protestantse Gemeente Terschelling, in de wijkgemeente E 10 wel te verstaan. Als trouwe fans mochten wij (= Gert en Coby Aartsen) een weekend met Jan en "zijn" Cya mee.

Onder een grijze regenlucht rijden we naar Harlingen, waar de zon doorbreekt en het grijs verruild wordt voor strakblauw. We hebben nog tijd voor een wandeling door het schilderachtige havenstadje, alvorens ons te melden bij de vertrekhal voor de boot. Denk vooral niet dat het toerisme naar de Waddeneilanden in een guur en stormachtig novemberweekend stil ligt. In een lange rij schuifelen we de loopplank over en na ons eerst binnen aan warme chocolademelk verkwikt te hebben, moeten we natuurlijk aan dek. Dat is pas uitwaaien! We genieten van de zee, de voorbijvarende vissersboten, vogels om het schip heen en de prachtige wolkenlucht, die al naar een spectaculaire zonsondergang kleurt. Het is zo goed als donker als we in West-Terschelling aanmeren en we de reis in een eveneens propvolle bus vervolgen.

Onze bestemming is Midsland. Midsland aan Zee wel te verstaan. De oude (hervormde) PG-kerk met de begraafplaats rondom ligt middenin Midsland-Dorp, de nieuwe(re) kerk E 10 (genoemd naar de boei die in de tuin ligt) buiten het dorp, richting zee. We logeren in een zomerhuisje, dat tegen de kerk aan geplakt is en waar de gast-predikanten en – organisten mogen logeren tijdens hun verblijf. Eerst moeten er voor sluitingstijd van de winkel (20.00 uur i.v.m. de aankomsttijd van de boot) in het dorp boodschappen gedaan worden, waarvoor de twee aanwezige fietsen gebruikt kunnen worden. En ook al zitten we laat aan tafel, we laten ons de macaroni goed smaken.

De zaterdag gebruiken we om door de duinen naar het strand en de zee te wandelen en 's middags het pittoreske Midsland te bezoeken. Nu het licht is, kunnen we zien waar we zijn. E 10 is een multi-functioneel kerkgebouw, de binnenkant is mooier dan de buitenkant, zullen we 's avonds zien. Jan heeft dan de liturgie doorgenomen en speelt de liederen die gezongen gaan worden in de zondagse dienst. De kerkzaal is groot en hoog, met een podium c.q. liturgisch centrum over de hele breedte van de kerk. Door de houten betimmering heb je het idee in een schip te zijn, heel toepasselijk voor een eiland. De koster komt nog even een praatje maken en Jan trakteert ons nog op een privé-concert voor orgel en piano, waarvoor we zelfs verzoeknummers mogen indienen. Die zijn niet allemaal geestelijk van aard, maar wel allemaal heel mooi....

Zondag op tijd opstaan, want de dienst begint om tien uur. De kerk is goed gevuld en er zijn veel kinderen. De predikante is ds. Mathilde de Graaff, die later nog een boekje krijgt aangeboden, omdat ze hier tien jaar is. Het is een feestelijke dienst, waarin afscheid wordt genomen van een diaken en een nieuwe diaken wordt bevestigd.

Op deze eerste Adventszondag is het thema "Opstaan". In het liturgisch bloemstuk komt het rood van de daadkracht, van het vuur en de Heilige Geest prachtig terug. Het oecumenisch leesrooster wordt gevolgd en uit het boek Richteren staan vandaag het verhaal en het lied van Debora centraal. Het is het oudste literaire lied, zo'n 3000 jaar oud. Vreemd, dat bijbelboek Richteren in de adventstijd? Toch niet, want het gaat om de vraag of mensen in de harde wereld van machtsdrift en strijd ook iets van Gods werkzaamheid kunnen verwachten. Debora - haar naam, Dabar, staat voor "woord en daad"- neemt de leiding en doet dat vanuit de Bron waarmee zij zich onlosmakelijk verbonden voelt. Van Barak heeft zij niet veel te verwachten. Al betekent zijn naam "bliksem", het is geen flitsende man, maar een bangerik. Steeds komt deze hartverwarmende strofe terug: "de liefde van God is onstuitbaar als het licht van de opkomende zon". Van daaruit strijdt Debora tegen de ongerechtigheid. Hopelijk heeft de overdenking ook de mannen in de kerk aangesproken.

Wat heel bijzonder is, is dat de liturgie die is uitgedeeld niet alleen de "orde van dienst" voor deze zondagmorgen bevat, maar ook teksten aanreikt voor de verstillig en bezinning thuis, in de nieuwe week. Een gebed van de week, een korte meditatie, een lied van de cd "Donker/licht" van Stef Bos en zo nog wat.

En onze Jan? Hij speelt de sterren van de hemel en voert de gemeentezang aan in o.a. het schitterende lied aan het licht van Huub Oosterhuis en het lied van Debora en Barak, op de melodie van psalm 81. Buiten is een heuse storm losgebarsten die het dak van het

kerkschip doet kraken en de ramen doet rinkelen. De eilanders schijnen het niet eens te horen en wij doen dan ook maar alsof we niets van dit natuurgeweld merken.

Na afloop is er koffie met iets lekkers en hebben we een leuk gesprek met wat eilanders en de dominee. Zij doet actief mee in het toerustingsprogramma dat door de Raad van Kerken van Terschelling wordt aangeboden. Het programma heet "Winterkost" en wordt gezien als een soort buffet waar voor elk wat wils is. Om maar wat te noemen: gespreks-, liturgie- en bijbelkringen, meditatieve wandelingen, literatuurkringen, filmavonden en eetgroepen. Dominee de Graaf is ook bezig met een project waarvoor ze eilanders vraagt haar uit te nodigen en mee te nemen naar hun lievelingsplekje op het eiland. Daar volgt dan een gesprek: waarom dit plekje? Wat laat het zien? Wat doet het met jou? Wat heeft het te maken met jouw leven en geloven? Ze heeft het plan om al deze verhalen te bundelen.

We nemen afscheid en warmen in het huisje de kliekjes op. Nog even tijd om de duinen in te gaan naar het uitzichtspunt, waar we op de wind kunnen hangen. Het strand laten we maar even, want daar word je gezandstraald. De bus van vieren brengt ons naar de haven waar de snelboot al klaar ligt. Op de kade worden geparkeerde auto's weggereden, of later weggetakeld, want, zegt de buschauffeuse: "Er is springvloed op komst, straks staat hier alles onder water". De boot stampt op de golven en vanuit Harlingen zal deze boot de laatste zijn die terug vaart, daarna is al het verkeer naar en van het eiland stilgelegd. Wij rijden terug naar Zutphen, nog nagenietend van een mooi eilandweekend en supertrots op onze eigen Jan de Ruiters, die de vruchten van zijn muzikaal talent op zijn eigen bescheiden wijze tot op Terschelling laat klinken!
Coby Aartsen

Gast en gastvrijheid

Adventsmiddag in Tweekelo! We waren met twee auto's en zes mensen uit Luthers Zutphen zaterdagmiddag naar Tweekelo gegaan. Omstreeks twee uur was de zaal in de Johanneskerk aardig gevuld. In totaal waren er zo'n negentien mensen. We werden als gasten erg welkom geheten. Het begon al met koffie of thee met allerlei erbij: aan calorieën werd deze middag niet gedacht! Dat is toch beter om dat rond de Kerst maar even te vergeten! We werden vanuit Zutphen in de grote kring opgenomen. Bij de koffie en thee ging als eerste langs een schaal met pastorale cake, een huisproduct van IJda de Mol. De schaal was al gauw leeg, de maakster vulde uit een plastic zak de traktatie aan. Er was ook nog een trommel met brokken koek en andere lekkernijen als kerstkransen, chocolade, enz; ook al een traktatie vanuit de huisvlijtsector.

Na van alles genoten te hebben, nam Patricia, de ceremoniemeester het woord. Zij vroeg aan alle aanwezigen wie iets voorbereid had, voor deze middag. Van de Zutphense delegatie had alleen Coby, altijd goed op de hoogte, een positief antwoord. We verplaatsten ons naar het kerkgebouw. De viering begon met orgelspel door Gerrit Holtrijter, een zevental variaties. Het orgelspel klonk heel verdienstelijk, Daarna was er

samenzang, waar we allemaal erg ons best op deden. Patricia en Aam zongen twee liederen, waarbij vooral de stemmen heel goed bij elkaar pasten. We genoten geweldig!

We hadden al veel gezongen, toen IJda de Mol in de voorleesstoel plaats nam en een kerstverhaal voorlas. Met een prettige, rustige stem bereikte ze haar gehoor, dat geboeid luisterde. Er waren nog enkele leden van de huisgemeente Twente die al of niet zelfgemaakte gedichten voordroegen. Ook las Coby Aartsen nog een verhaal voor en Patricia leverde nog een bijdrage in verhaalvorm. Er was overleg met Gerrit, de organist, waar een bepaald nummer zou worden geplaatst. Dat was een heel bijzonder gebeuren, ingeleid door Ilona Manger, die vertelde dat zij een cantate wilde laten horen, die zij had gezongen ongeveer vijftig jaar geleden en waar in die tijd een opname van was gemaakt. Je vraagt je dan af wat voor instrumenten van geluidsopname er toen waren. We hadden natuurlijk wel een grammofoon en een pick-up, microfoons waren er ook wel, maar nog niet die bijna onzichtbare elementen van tegenwoordig. Verrast werden we door de kwaliteit van de opname. Orgel en zang kwamen zeer goed uit. Na afloop bekende Ilona, dat ze een zangopleiding had gehad. Ze had een heel fraaie stem.

Daarmee was het middagprogramma wel ten einde en begaven wij ons naar de zaal, waar bleek dat de gastvrijheid nog verder ging. Er was een hele maaltijd voorbereid. Alle gasten werd gevraagd welke soep werd gekozen: mosterdsoep of bleekselderiesoep. Dat ging er best in. Na de soep stond er een tafel met lekkere salades en stokbrood dat je kon besmeren met boter. Wij gasten hadden niet gerekend op zo'n maaltijd. Er werd heel wat afgepraat, en het was erg gezellig! Hoe moesten wij als gasten reageren op zoveel gastvrijheid. We waren met stomheid geslagen. Dankbaar voor zoveel gastvrijheid reden de auto's weer westwaarts.

Jan Emck

Oecumene, hoe staat het er mee?

In de week van 15 – 22 januari jl. heeft wereldwijd de Week van Gebed voor de Eenheid van de kerken plaatsgevonden. Dit jaar is het liturgisch materiaal voorbereid door Poolse christenen. Met de opheffing van de plaatselijke Raad van Kerken een paar jaar geleden verdween ook de oecumenische dienst die alle Zutphense kerken en denominaties in deze week samenbracht in de Emanuelkerk. De kerken zullen in eigen kring ongetwijfeld aandacht hebben geschonken aan de Week van Gebed, maar in oecumenisch verband was de middagpauzedienst de enige gelegenheid om over de grenzen van de eigen kerkgemeenschap heen in een speciale viering op 19 januari jl. samen te komen voor dit gebed voor de eenheid.

Want inderdaad, hoe gaat het met de Zutphense oecumene? De pastores treffen elkaar nog in een oecumenisch platform, maar wat is er voor de "gewone gemeenteleden"? Gelukkig is er al twintig jaar lang in de lutherse kerk aan de Beukerstraat de hiervoor genoemde wekelijkse middagpauzedienst op donderdagmiddag, waaraan verreweg de meeste geloofsgemeenschappen van Zutphen en omgeving hun medewerking verlenen. Iedere week is er een andere voorganger en organist, afkomstig uit de breedte van de oecumene. Ieder brengt zijn/haar eigen specifieke geloofstraditie in en de kerkbezoekers, eveneens afkomstig uit die brede oecumene, maken kennis met die andere tradities en leren deze te waarderen en te respecteren. Kom ook eens meevieren, zou ik zeggen, u bent van harte welkom! Vanaf 11.45 uur is de kerk open, vanaf 12.00 uur wordt het Lohmanorgel bespeeld en de viering duurt in de regel van 12.15 – 12.30 uur.

Om het belang van oecumene te onderstrepen, geef ik hieronder een interview weer met mw. prof. dr. Mechteld Jansen, hoogleraar missiologie aan de Protestantse Theologische Universiteit Utrecht. Op uitnodiging van de landelijke Raad van Kerken hield zij dit jaar de Oecumenezitting, die als titel had "Over nieuwe grenzen".

Coby Aartsen

Heb je wel vaker contact met de Raad van Kerken?

Met de landelijke Raad van Kerken niet veel, hooguit een keer een inleiding, maar lokaal ben ik regelmatig met raden van kerken in aanraking gekomen, in de plaatsen waar ik gewoond en/of gewerkt heb. Ik vind het bijzonder dat er zoiets bestaat als de Raad van Kerken waarin zoveel kerken samen optrekken. Daarover moet je niet te min denken, want je hebt een ruimte nodig waar verkeer tussen de kerken mogelijk is. Lange tijd is de oecumene gericht geweest op consensus, maar dat is voorbij. Dit is geen tijd meer waarin je kunt komen tot theologische documenten waarover je het met elkaar eens bent. Dat leeft niet meer zo. Wel zie je overal een zoeken naar een ander soort eenheid, want wat blijft is de oecumene als verbinding. Daar werk ik graag aan mee.

Wat zie je als de waarde van de oecumene?

Het eerste is dus de oecumene die gevierd kan worden. Maar daarnaast is er ook de oecumene die nog één van de weinige stemmen is die met profetisch elan spreekt. We hebben stemmen nodig die durven ingaan op onderwerpen die niet zo lekker liggen, zoals de vragen betreffende vluchtelingen en duurzaamheid. De Raad van Kerken heeft daarin een profetische rol te vervullen en daar ontleen ik zelf ook hoop aan. We kunnen er missionair nooit tegenop dat momenteel maar 35% van de mensen nog vertrouwen

heeft in de kerk, zoals het SCP laatst verklaarde. Dat is te wijten aan het seksueel misbruik in onze zusterkerk (maar wie weet wat er ooit nog komt bovendrijven aan protestantse kant...). Tegen die beschaming van vertrouwen kunnen alleen maar onze schaamte uitspreken. Dus enerzijds moeten we schuld belijden over de verschrikkingen die ook namens de kerken gedaan zijn. Maar aan de andere kant mogen we ook wel wat meer etaleren wat er in stilte en publiek aan prachtige dingen gedaan wordt, in en door de kerken. Ik vind een prachtig voorbeeld dat er naar een landelijke diaconale dag 800 diakenen komen die zich in stilte inzetten voor de meest kwetsbare mensen. Zij lopen zich het hele jaar het vuur uit de sloffen. Kerken moeten niet het licht van het goede dat óók gebeurt onder de korenmaat zetten. Rapporten die dat werk in kaart brengen, zoals Gratis en waardevol, waarin de rol en het maatschappelijk rendement van migrantenkerken in Den Haag wordt beschreven, kunnen de overheid en het grote publiek daar op wijzen.

In de oecumenelezing spreek je over 'nieuwe grenzen'. Waar doel je dan op?

Er zijn heel veel grenzen aan te wijzen in onze samenleving. De rode draad in mijn proefschrift en in mijn werk aan de VU was het grensverkeer tussen mensen die vrijelijk over God spreken en mensen die dat helemaal niet (meer) doen. Dat grensverkeer zocht ik ook steeds meer op in de ontmoeting tussen mensen mét en mensen zónder migratie-achtergrond. En in mijn huidige werk als missiologe aan de PThU onderzoek ik met jonge theologen de mogelijkheden om grenzen tussen mensen te overschrijden. Maatschappelijk en politiek liggen daar grote actuele vragen, die ook de oecumene niet onberoerd laten. De grootste tegenstellingen in de maatschappij hebben niet te maken met de besteding van geld, met religie of huidskleur, allochtoon of autochtoon, maar met het opleidingsniveau. We hebben geen moeite met een Afghaanse arts, als die als arts kan werken raakt hij snel geïntegreerd. Maar kansarme migranten zijn niet welkom. Wat betreft de opleidingen zie je dat er een scheiding ligt tussen VMBO en lager en alles wat daarboven zit. Die VMBO en alles waar die voor staat, vertegenwoordigt een wereld waar mensen bang voor zijn. Het is een vergaarbak die we zelf creëren. Dat is heel hard. We creëren die tegenstelling welbewust, en als het om migranten gaat, houden we het onderscheid overeind door kennismigrant wél welkom te heten.

Wat betekent die grens voor de kerken?

We moeten ons de vraag stellen of we als kerken en als oecumenische beweging wel in staat zijn om deze grens die steeds harder wordt, te overbruggen. De oecumenische beweging is een intellectuele beweging, geen volksbeweging. Willen en durven we als kerken de kloof tussen hoog- en laag opgeleid, tussen elite- en volkscultuur te overbruggen? Armoede komt natuurlijk wel aan de orde in de lokale kerken, terecht, maar toch vaak vooral als een zaak vóór en niet van de armen. Ik denk dat het ook veel kerkleiders zou afschrikken als dat wel zo zou zijn. Stel dat missie en zending het resultaat zouden hebben dat juist mensen uit de volksbuurten zouden gaan belijden dat Christus hun held is. En stel dat die mensen in de kerken komen. Ze zouden de sfeer in de kerken totaal veranderen. Zouden we dat wel willen? Die vraag moeten we ons durven stellen.

Kunnen kerken dat aan?

Dat is de vraag. Daarom wordt het steeds belangrijker dat we in deze tijd open en diepgaand communiceren over de vraag wie Christus voor ons is. Dat moeten we niet meer uit de weg gaan zoals al te vaak is gebeurd. We moeten veel radicaler over Christus spreken en over de redding die Hij brengt, en dus ook over die zaken waar mensen van gered moeten worden. Eigenlijk denken wij namelijk helemaal niet meer dat we ergens van gered hoeven te worden. In de migrantenkerken heeft het kwaad tenminste een naam: ziekte, armoede, een boze droom, boze geesten. Dan weet je waar

het zit. Wij gebruiken wellicht andere woorden, maar ook wij moeten ons de vraag stellen: waarvan moet ik gered worden? Bij mij huizen wellicht weer andere geesten, zoals het veiligheidsstreven, het je groot houden, het je verschuilen achter je agenda en ga zo maar door. Dat zouden we toch weer eens aan elkaar moeten vragen: waar moeten wij van gered worden, waartegen hebben wij te vechten?

Terug naar jouw spreken over grenzen.

Grenzen zijn niet alleen maar negatief. We moeten niet alles tussen mensen grenzeloos maken, er mogen best groepen zijn. Vroeger was het misschien nodig om juist die groepen te doorbreken, maar tegenwoordig moet je het ook aandurven om te benoemen wie je bent. Het mooie van nu is dat je dat aan elkaar mag vertellen (dat geeft verbinding), maar dat je het niet hoeft vast te leggen. Identiteit is dynamischer geworden. Identiteit is dynamisch en ontstaat in de verbinding met wie niet is zoals jij. We hoeven niet meer bang te zijn voor verschil (zoals we dat net na de oorlog waren), en we snappen wel dat geloof zou moeten dienen om oorlog te voorkomen. Missie is misschien wel: hoe kun je de 'clash of civilisations' voorkomen? Dat doe je niet door verschillen weg te poetsen, maar door ze te verhelderen. Dat betekent ook: steeds dieper verankerd raken in Christus. Hoe meer verankerd, hoe meer je de ander volledige waardigheid kunt garanderen en hoe meer je die clash ook wilt voorkomen. Een clash treedt op bij onzekerheid, als je elkaar niet kent. De Raad van Kerken streeft er juist naar (ook weer met een van de laatste brochures over bijbel en koran) om mensen over elkaar te informeren. We moeten elkaar willen leren kennen. Hoe hou je de nieuwsgierigheid gaande? Door zo concreet mogelijk te zijn over je eigen geloof, in je eigen taal. Bij mijn studenten zie ik dat steeds meer.

Ontmoetingen (3)

De ontmoeting waarvan ik u nu vertel is een indirecte. Het gaat over ds. Bart de Ligt. Hij was in de Eerste Wereldoorlog predikant in Nuenen en ik kende zijn naam van een bord in de consistorie van het van Gogh-kerkje. Achter zijn naam stond: "Verbannen uit Brabant nam hij per brief afscheid." Een oude boer vertelde mij daarvan.

Hij was een jonge boer, die nieuwsgierig was wat zijn dominee beweerde. Zo ging hij in Eindhoven naar de kerk, waar de Ligt een dienst zou doen. Nu moet u weten, dat Brabant in de Eerste Wereldoorlog onder militair gezag stond. Zodoende waren er soldaten gelegerd, België was door de Duitsers bezet. De soldaten stonden dus onder het gezag van hun officieren, evenals de burgerlijke overheid. En 's zondags gingen zij verplicht ter kerke. Wie dat uit overtuiging weigerde, kon wc 's gaan schoonmaken.

De oude boer vertelde mij hoe het in die kerkdienst toeling. Hij was toen jong. Bart de Ligt preekte en hij zei: "Als de kapitein zegt: "schiet", dan schiet de soldaat en ook op het heilig hart van Jezus." De kapitein die de soldaten begeleidde, stond op en verliet de kerk. Ds. de Ligt zei toen: "Er is nu gelegenheid om de kerk te verlaten, er komt namelijk nog veel meer." Na afloop van de dienst werd hij gearresteerd en was Brabant voor hem verboden gebied. Vandaar dat hij schriftelijk afscheid nam.

Het is duidelijk: Bart de Ligt was pacifist. In 1925 vestigde hij zich in Genève. Daar werd hij een vraagbaak voor pacifistische mensen. Toen kwam de Spaanse Burgeroorlog, die duurde van juli 1936 - april 1939. Aan de ene zijde de fascistische legers (Italië en Duitsland) en aan de republikeinse zijde het Volksfront (o.a. communisten).

Sympathisanten met Bart de Ligt vroegen hem om raad, maar hij gaf die niet. Hij bleef stil.

De stilte van de pastor boeit mij. Na de Tweede Wereldoorlog, na het bekend worden van alle gruwelen, na Rotterdam en Dresden, na de Grebbeberg, werd ook de pastor die dit schrijft steeds meer pacifist. En tegelijk wist ik, dat dankzij de Tweede Wereldoorlog er weer vrijer leven mogelijk was. Ik denk aan Bart de Ligt. Hij kon niet kiezen tussen geweld en geweld. Hij was oorverdovend stil.

Dan denk ik ook aan het zwijgen van Jezus Messias, toen toe hij gearresteerd was. En aan de doodse stilte in zijn graf op Stille Zaterdag, een vruchtbare stilte, die uitmondde in Pasen, in verdergaan in een nieuwe dimensie, waaraan nog steeds zo'n schromelijk

tekort is.
Ger Griffioen

Bidden

Dat is natuurlijk voor iedereen anders. De verbinding naar boven verloopt voor een ieder op zijn of haar eigen manier. Voor de een is het een zoeken naar een uitgang. Een weg die voert van jezelf naar God. En voor de ander is het weer een zoeken naar een ingang. Een weg die je via God weer terug brengt naar jezelf.

Naar je ware zelf. Niet de schakel van tekortkomingen die je in wezen niet bent, je schijnzelf, het deel waar je wel op lijkt in je gedrag, maar niet bent. De onheerheid. Gebrokenheid in een gebroken wereld.

En als we dan bidden en naderen tot onszelf en tot God, wat gebeurt er dan met ons? Voelen we dan niet een soort van vrolijkheid opwellen? Een lichtheid die gaat bloeien? Of zoals een lamp, die je aandoet: gloeien?

En verandert dan niet elke kleur in een kleur die er sprekend op lijkt? Het groene blijft groen, maar krijgt een glans. Het blauwe blijft blauw, maar geeft ruimte. Het gele blijft geel, maar wordt helderder. En het rode blijft rood, maar dan zonder pijn.

Wordt niet alles anders als we naderen tot God?

Jan van de Gein

Middagpauzediensten

Elke donderdag om 12.15 uur in de lutherse kerk, Beukerstraat 10, Zutphen.
Vanaf 12.00 uur wordt het orgel bespeeld.

datum	voorganger	organist
2 feb.	ds. S. Sluis	Hermien Ebskamp
9 feb.	pastor E. Wassink	Wim van Helden
16 feb.	ds D. van Doorn	Jan de Ruiter
23 feb.	mw. ds. M. Terwel-Hamster	Wim van Helden
1 mrt.	mw. majoor P. Hoogeterp	Co de Koning
8 mrt.	ds. G.W. van der Brug	Hermien Ebskamp
15 mrt.	ds. W. Stolte	Jan van

22 mrt.	ds. A. Plantinga	Beijeren Jan de Ruiter
29 mrt.	ds. S.A. Meijer	Arend Klein Hulze m.m.v. Menno Slagter bariton

Erediensten

5 februari

Lutherse kerk

Walburgiskerk
Wijngaard
Martinuskerk

groen

10.15 uur
1^e collecte
Kinderkerk:

10.00 uur
10.00 uur
10.00 uur

Septuagesima

mw. ds. IJ. de Mol-Buizert
Werelddiaconaat
Fridus en Alied van der Weijden
(v.der.Weijden1@kpnplanet.nl)
ds. O.G. Haasnoot
mw. ds. D. van Alphen-Ubbens
ds. A. Plantinga

12 februari

Lutherse kerk

Johanneskerk Tweekelo
Walburgiskerk
Wijngaard
Martinuskerk

groen

10.15 uur
1^e collecte
Kinder/jeugdkerk:

10.00 uur
10.00 uur
10.00 uur
10.00 uur

Sexagesima

dr. D. Akerboom
Kerkmuziek
Agnes Bedeker
(a.b.bedeker@online.nl)
mw. ds. IJ. de Mol-Buizert
ds. A. Verburg
ds. O.G. Haasnoot
mw. ds. A. de Hoop

19 februari

Lutherse kerk

Walburgiskerk
Wijngaard
Martinuskerk

groen

10.15 uur
1^e collecte
Kinderkerk:

10.00 uur
10.00 uur
10.00 uur

Esto mihi, HA

mw. ds. L. Vos
Vorming en toerusting
geen kinderkerk (vakantie)
ds. S. Sluis
ds. W. Stolte
mw. ds. A. de Hoop

26 februari

Lutherse kerk

Walburgiskerk
Wijngaard
Martinuskerk

paars

10.15 uur
1^e collecte
Kinderkerk:

10.00 uur
10.00 uur
10.00 uur

Invocavit

ds. H. Günther
Project diaconie
geen kinderkerk (vakantie)
ds. O.G. Haasnoot
ds. S. Sluis
ds. A. Plantinga

4 maart

Lutherse kerk

Walburgiskerk
Wijngaard
Martinuskerk

paars

10.15 uur
1^e collecte
Kinderkerk:

10.00 uur
10.00 uur
10.00 uur

Reminiscere

mw. ds. M. Ravenswaaij-Brussel
Polen
Coby Aartsen
(c.aartsenkraaypoel@telfort.nl)
mw. E. Kopmels
ds. O.G. Haasnoot
mw. ds. A. de Hoop

11 maart*Lutherse kerk*

Johanneskerk Twekkelo
 Walburgiskerk
 Wijngaard
 Martinuskerk

paars

10.15 uur
1^e collecte
Kinder/jeugdkerk:

10.00 uur
10.00 uur
10.00 uur
10.00 uur

Oculi

dr. D. Akerboom
Stille hulp
Fridus en Alied van der Weijden
(v.der.Weijden1@kpnplanet.nl)
mw. ds. L. Vos, HA
ds. S. Sluis
ds. O.G. Haasnoot
ds. A. Plantinga

18 maart*Lutherse kerk*

Walburgiskerk
Wijngaard
Martinuskerk

paars/rozerood

10.15 uur
1^e collecte
Kinderkerk:

10.00 uur
10.00 uur
10.00 uur

Laetare, HA

mw. ds. L. Vos
Kerkinactie diaconaat
Cornelie Wannee
(cornelie_v@hotmail.com)
ds. O.G. Haasnoot
ds. W. Stolte
ds. J. Muntendam

25 maart*Lutherse kerk*

Walburgiskerk
Wijngaard
Martinuskerk

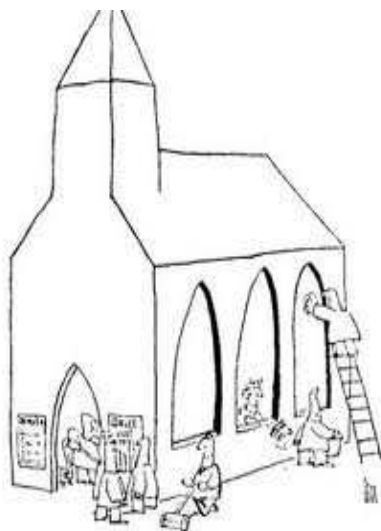
paars

10.15 uur
1^e collecte
Kinder/jeugdkerk:

10.00 uur
10.00 uur
10.00 uur

Judica

mw. ds. IJ. de Mol-Buizert
Onderhoudsfonds
Agnes Bedeker
(a.b.bedeker@online.nl)
ds. S. Sluis
mw. ds. A. de Hoop
ds. E. Teunissen

Rooster diensten Twente:**datum**

12 februari
 11 maart
 9 april, 2e Paasdag
 6 mei

Voorganger

mw. ds. IJ. de Mol-Buizert
 mw. ds. L. Vos, Heilig Avondmaal
 mw. ds. IJ. de Mol-Buizert
 gezamenlijke dienst met Zutphen, Heilig
 Avondmaal, buitendag

10 juni	nog niet bekend
1 juli	mw. ds. IJ. de Mol-Buizert
29 juli	mw. ds. IJ. de Mol-Buizert
26 augustus	mw. ds. IJ. de Mol-Buizert
23 september	mw. ds. L. Vos
21 oktober	mw. ds. IJ. de Mol-Buizert, Heilig Avondmaal
11 november	ds. O. Mulder
16 december	mw. ds. IJ. de Mol-Buizert
26 december	2e Kerstdag mw. ds. IJ. de Mol-Buizert

***Voor de kinderkerk & jeugdkerk in de nieuwe opzet,
zoeken wij enthousiaste leiding!!***

Voor informatie en opgave: Cornelia Wannee, 0575-515233 of cornelie@wannee.nl